

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนตำบลพ้อมิ่ง อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี*

คอยรุลาอนาวารี จิ **

ซูลฟีกอร์ มาโซ, กมลวรรณ เค้าไพบุลย์***

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมในทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนได้เป็นผู้กำหนดทิศทางในการพัฒนาและอนาคตของชุมชนให้เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชนนั้นๆ การศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานีโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $t - test$ และ $F - test$

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมนั้นอยู่ในระดับปานกลางและในแต่ละด้านพบว่าด้านการแสดงความคิดเห็นด้านการดำเนินงานและในด้านการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศระดับการศึกษาอาชีพสถานภาพและระดับความรู้ความเข้าใจต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนประชาชนที่มีอายุและรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย เทศบาลตำบลพ้อมิ่งดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาชุมชนตามแผนที่ได้จากการจัดทำเวทีประชาคมอย่างจริงจังและให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, โครงการพัฒนาชุมชน, เทศบาลตำบลพ้อมิ่ง

*ส่วนหนึ่งของรายวิชาการศึกษาดูงานอิสระ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

**นักศึกษาปริญญาตรีsulfikor.m@yru.ac.th

***อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความสำเร็จและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้สังคมองค์กรต่างๆในชุมชนประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิหน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจวางแผนการร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบผลกระทบที่เกิดขึ้นรวมทั้งส่งเสริมชักนำสนับสนุนในการดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อประเทศและชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ (สุชาติจักรพิสุทธิ, 2547)

บริบทในประเทศไทยโดยรวมแล้วไม่ว่าจะเป็นระดับภูมิภาคจนถึงระดับท้องถิ่นในอดีตจนถึงปัจจุบันกิจกรรมหรือโครงการเพื่อการพัฒนาประเทศหรือบ้านเมืองก็ตามแต่โดยเฉพาะของภาครัฐมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆในระดับต่ำหรือแทบไม่มีส่วนร่วมเลย (ยุวัฒน์วุฒิเมธี, 2534) ส่วนใหญ่เป็นในลักษณะที่รัฐเป็นผู้ริเริ่มและตัดสินใจในกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาขึ้นแล้วจึงแจ้งให้ประชาชนทราบในภายหลังซึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เป็นลักษณะการสั่งจากภาครัฐสู่ภาคประชาชนหรือ(Top – down approach) เป็นการมีส่วนร่วมที่มีได้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงซึ่งประเด็นสำคัญที่การพิจารณาในการดำเนินการการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ “ใครเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย” ในการดำเนินนโยบายหรือโครงการพัฒนาต่างๆเพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (จุฑารัตน์ชมพูพันธุ์:127)

จากสภาวะการดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในระดับส่วนกลางส่วนภูมิภาคแม้กระทั่งระดับท้องถิ่นก็ตามย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะการขาดความร่วมมือหรือขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการในการดำเนินงานโครงการพัฒนาหรือโครงการต่างๆไม่ว่าจะเป็นโครงการในระดับส่วนกลางส่วนภูมิภาคและระดับท้องถิ่นเองก็ตามแต่ทำให้เกิดผลกระทบและสูญเสียผลประโยชน์มากมายไม่ว่าจะเป็นทางด้านงบประมาณ (Arnstein, 1969 : konisky Beierle,2001) ทรัพยากรธรรมชาติและอะไรอีกหลายอย่างที่เกี่ยวข้องในเมื่อโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วเสร็จแต่กลับกลายเป็นที่ไม่ยอมรับของประชาชนทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาคือสูญเสียงบประมาณแผ่นดินที่ได้จากการเสียภาษีของประชาชนไปอย่างมหาศาลแถมยังทำลายสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนเพราะความต้องการของผู้ดำเนินการกับความต้องการของประชาชนไม่ตรงกันและตรงกันข้ามอาจเกิดความขัดแย้งที่ไม่มีทางแก้ไขได้และเกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาลได้ (Creighton,1992) จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นภาครัฐต้องเน้นหนักในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาและโครงการอะไรอีกหลายอย่างที่มีผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ชนบทชนบทเพื่อบริการเพื่อความเป็นอยู่เป็นสุขภายใต้การช่วยเหลือของภาครัฐผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนและการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่ความก้าวหน้าของประเทศชาติ

อย่างไรก็ตามในบริบทของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา เองก็ตามแต่การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเองถือได้ว่าในมุมมองของความเป็นจริงแล้วการมีส่วนร่วมเป็นเพียงแค่แบบผิวเผินเท่านั้นเอง (สุรพงษ์โสชนะเสถียร, 2531) หรือเป็นแค่การมีส่วนร่วมในบางขั้นตอนของการดำเนินการในกระบวนการขั้นตอนอีกหลายๆขั้นตอนที่ประชาชนสมควรที่จะได้รับความร่วมมือไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างเช่นขั้นตอนการร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการดำเนินการเพราะผลของการดำเนินการประชาชนเป็นผู้ได้รับหรือเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง (นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้, 2555 – 2557:14) แต่ถ้าหากว่าผลของการดำเนินการออกมาแล้วมีคุณค่าและสามารถใช้ประโยชน์ได้ถือว่าประสบความสำเร็จแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าผลออกมาเป็นลบให้แก่สังคมและประชาชน (จิตจำนงค์กิติกริตี 2525) และทำให้ประชาชนเป็นส่วนใหญ่ไม่พอใจในการดำเนินงานเพราะประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมคิดและร่วมตัดสินใจในการดำเนินการหรือพูดได้ว่าเป็นที่ให้แก่ประชาชนโดยที่ประชาชนไม่ได้ต้องการในสิ่งนั้นๆนอกจากการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการโครงการพัฒนาหรือโครงการสาธารณะใดๆ (สุรินทร์พิศสุวรรณ 2523 : 27 - 43) ก็ตามแต่ที่สำคัญที่สุดที่ทางองค์กรต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติคือการร่วมมือร่วมคิดในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดหรือท้องถิ่นตนเองซึ่งประชาชนมีสิทธิเต็มที่ต้องเข้าร่วมในเวทีนี้ (ทงศักดิ์คุ้มไข่น้ำและคณะอื่นๆ, 2534)

เทศบาลตำบลพ้อมิ่งได้ยกสถานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลพ้อมิ่งเป็นเทศบาลตำบลพ้อมิ่งเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2555 (เทศบาลตำบลพ้อมิ่ง, 2555) และในเมื่อสถานะเดิมเป็นอบต. ก็มีหน้าที่และบทบาทมากมายที่ต้องรับใช้ประชาชนในทุกๆด้านและในเมื่อได้ยกสถานะเป็นท.ต. หรือเทศบาลตำบลก็ย่อมมีภาระหน้าที่มากขึ้นกว่าเดิมเป็นเท่าตัวไม่ว่าจะเป็นทางด้านการให้ข้อมูลข่าวสารการช่วยเหลือประชาชนในยามทุกข์ยากหรือการช่วยเหลือเยียวยาเบื้องต้นก่อนจะถึงมือภาครัฐเป็นลำดับต่อไปแต่สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เป็นภาระหน้าที่และบทบาทสำคัญที่ทางเทศบาลต้องดำเนินการคือกิจกรรมหรือโครงการต่างๆที่ทางเทศบาลต้องดำเนินการภายใต้ขอบเขตความสามารถที่จำกัดของเทศบาลเองแต่ที่ว่าการดำเนินการหรือกิจกรรมทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตามหลักข้อบัญญัติแล้วจะกรำการใดก็ตามก็ต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือผ่านที่ประชาคมของชาวบ้านเป็นหลักในการดำเนินการ (สำนักปลัดเทศบาลตำบลพ้อมิ่ง) ซึ่งปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนมีมาน้อยเพียงไหนหรือมีส่วนร่วมเพียงแคเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมเท่านั้นเองหรือแต่ในกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการตลอดจนการได้รับส่วนได้ส่วนเสียหรือได้ประโยชน์จากการดำเนินการแม้กระทั่งการมีส่วนร่วมแสดงความเป็นเจ้าของร่วมกันระหว่างชุมชนหรือประชาชนกับเทศบาลมาน้อยเพียงใดโดยเฉพาะภารกิจหรือกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพราะโครงการพัฒนาเป็นโครงการที่ประชาชนได้รับผลประโยชน์โดยตรงแต่สภาวะความเป็นจริงของชาวบ้านที่มีความเป็นอยู่ที่ไม่ค่อยจะสนใจมากนักต่อโครงการต่างๆแถมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการและขั้นตอนต่างๆไม่มากนักจึงทำให้โครงการบางโครงการที่ได้ดำเนินการลงไปประชาชนได้รับประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเป็นส่วนน้อยตรงกันข้ามกิจกรรมหรือโครงการที่ได้ดำเนินการลงไปกลับกลายเป็นภาระให้ชาวบ้านเป็นการเพิ่มปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ผู้นำต้องการแถมประชาชนยังไม่สามารถใช้ประโยชน์อะไรเลยแถมยัง

ต้องสูญเสียงบประมาณมากมายมหาศาลในการดำเนินการจึงกลายเป็นสิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจให้กับชุมชนหรือประชาชนมาก

จากเหตุผลดังกล่าวที่กล่าวมาทำให้ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานี เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมต่อการดำเนินการของโครงการต่างๆมากขึ้นและเห็นความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมต่อไปในทางตรงกันข้าม ถ้าหากงานวิจัยไม่สามารถดำเนินการได้ตามจุดหมายก็อาจทำให้ชุมชนและเทศบาลตำบลพ้อมิ่งเสียโอกาสในการเรียนรู้และเข้าใจถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาและโครงการต่างๆของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งที่ทำให้ประชาชนและเทศบาลมองเห็นถึงการมีส่วนร่วมและทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นนอกจากนี้เพื่อให้งานวิจัยสามารถดำเนินการต่อไปได้ผู้วิจัยจึงได้ตั้งวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพ้อมิ่งต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาภายในชุมชนของเทศบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพ้อมิ่งต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาของเทศบาล

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลพ้อมิ่งโดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คนซึ่งทางผู้ศึกษาได้ใช้สูตรของทาโรยามาเนในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวและใช้วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างและพัฒนาขึ้นมาด้วยตนเองโดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนส่วนการทดสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้กำหนดออกเป็น 2 ประเภทประกอบด้วย การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เช่นค่าร้อยละค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ในการวิเคราะห์ t-test และ F-test

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนศึกษากรณีเทศบาลตำบลพ้อมิ่งอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานีพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 81.5 นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งพบว่าส่วนใหญ่ประชาชนมี

ส่วนร่วมระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 61.1 การมีส่วนร่วมในด้านการแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่ง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.9 การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่ง พบว่าประชาชนตำบลพ้อมิ่งมากกว่าครึ่งมีส่วนร่วมในชั้นดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 62.2 ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งในด้านการได้รับผลประโยชน์พบว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการใช้ผลประโยชน์มากกว่าครึ่งอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 53.4 และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งโดยภาพรวมพบว่าประชาชนมากกว่าครึ่งมีส่วนร่วมในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 74.4

ขณะเดียวกันการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศระดับการศึกษาอาชีพสถานภาพและความรู้ความเข้าใจที่ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันโดยที่ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 50 - 41 ปีมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 30 ปีประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปีมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปีประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปีมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไปและประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันโดยที่ประชาชนที่มีรายได้ 10,000 - 20,000 บาท/เดือนมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท/เดือน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนศึกษากรณีเทศบาลตำบลพ้อมิ่งอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานีพบว่า

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันเนื่องจากปัจจุบันนี้ทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของตัวเองให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเพราะปัจจุบันนี้สิทธิเสรีภาพระหว่างเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกันจึงทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินีพรหมตัน (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลแม่ใจจังหวัดเชียงใหม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งแตกต่างกันโดยที่ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 50 - 41 ปีมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15-30 ปีประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปีมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปีและประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปีมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไปเนื่องจากประชาชนที่มีอายุต่างกันย่อมมีประสบการณ์และบทบาททางสังคมที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการทำงานบางครั้งผู้ที่มีอายุมากกว่าเห็นปัญหาในพื้นที่ที่แตกต่างจากผู้ที่มีอายุน้อยกว่าจึงทำให้การมี

ส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพอมิ่งที่แตกต่างกันซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของบุญเลิศใจสวัสดิ์ (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาหม่อมอำเภอเมืองจังหวัดพัทลุงพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกั้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพอมิ่งไม่แตกต่างกันเนื่องจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเทศบาลตำบลพอมิ่งได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยอาศัยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์อย่างถ้วถึงและต่อเนื่องในการดำเนินการโครงการต่างๆทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมจึงทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพอมิ่งไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพันธ์วิลาส (2547) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลกรณศึกษา : เทศบาลตำบลนาทิวอำเภอนาทิวจังหวัดสงขลาผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลแต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิทธิศักดิ์สารอารมณ์ (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิมอำเภอเกษตรจังหวัดพัทลุงพบว่าประชาชนที่สำเร็จการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพอมิ่งไม่แตกต่างกันจากสภาวะการณเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันทำให้ประชาชนมีความสนใจในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในด้านต่างๆทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อความสำคัญของกิจกรรมต่างๆที่ได้ดำเนินการในชุมชนส่งผลทำให้ประชาชนมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในชุมชนอย่างเช่นมีเวลามีความสนใจและมีความเข้าใจในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเองให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นจึงทำให้ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพอมิ่งไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราพรนิพนธ์ (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลมะนังยงในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยงอำเภอยะหริ่งจังหวัดปัตตานีพบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาที่ไม่แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพอมิ่งไม่แตกต่างกันถึงแม้สถานภาพความเป็นอยู่ที่ต่างกันแต่ก็มิบทบาทหน้าที่ทางสังคมเหมือนกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมที่ต้องรับผิดชอบและพัฒนาชุมชนของตนเองทำให้ประชาชนที่มีจิตสำนึกรักท้องถิ่นมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและมีความสำนึกเป็นเจ้าของทรัพยากรชุมชนร่วมกันจึงทำให้ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพอมิ่งที่ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ภูคะนองศรี (2537) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดปัตตานีพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่แตกต่างกันซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของสว่างบุญยืน (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์: กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรบางกระทุ่มอำเภอบางกระทุ่มจังหวัด

พิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกัน

6. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งแตกต่างกันโดยประชาชนที่มีรายได้ 10,000 – 20,000 บาท/เดือนมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท/เดือนเนื่องจากปัจจุบันรายได้ของประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะประชาชนที่มีรายได้สูงจะมีเวลาต่อการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มประชาชนที่มีรายได้ต่ำอาจเป็นเพราะประชาชนที่มีรายได้สูงมีช่วงเวลางานหรือปฏิบัติหน้าที่เป็นช่วงเป็นขั้นตอนต่างจากประชาชนที่มีรายได้ต่ำที่ต้องดิ้นรนหาเงินเลี้ยงชีพให้อยู่รอดดูแลครอบครัวและมีภาระหน้าที่ที่มากกว่าทำให้ไม่มีเวลาที่แน่นอนจึงทำให้ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชานิมะโร (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงเพชรอำเภอรัตนภูมิจังหวัดสงขลาพบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีที่แตกต่างกัน

7. ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันเนื่องจากนโยบายการดำเนินการโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งได้มีส่วนร่วมในการจัดการแก้ปัญหาและความต้องการของชุมชนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันและมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้มีความสามัคคีปรึกษาหารือกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและแนวทางแก้ไขที่ถูกต้องโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชนทุกระดับจึงทำให้ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชานิมะโร (2542) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรีพบว่าประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลที่ไม่แตกต่างกันและไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรามิลพัฒน์มงคล (2545) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษารณิตำบลปากแพรกอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรีผลกาวิจัยพบว่าประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลที่แตกต่างกัน

สรุปผล/และข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษา

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนศึกษารณิตำบลพ้อมิ่งอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานีพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันและประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของ

เทศบาลตำบลพ้อมิ่งไม่แตกต่างกันประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันและประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลพ้อมิ่งอำเภอปะนาเระจังหวัดปัตตานีตามรายละเอียดต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชุมชนหรือท้องถิ่นซึ่งถือว่าประชาชนเป็นผู้ได้รับผลจากการดำเนินงานเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้ายสามารถใช้ประโยชน์ได้หรือใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็ตามและในเมื่อผลที่ได้จากกิจกรรมต่างๆประชาชนหรือชุมชนเป็นคนที่ได้รับจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ทางเทศบาลตำบลพ้อมิ่งต้องมองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังโดยผ่านการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องและทั่วถึงในทุกพื้นที่ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจอย่างเต็มที่และถ้าเป็นไปได้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง

2. เทศบาลตำบลพ้อมิ่งควรดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่ได้มาจากความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างจริงจังและสมควรอย่างยิ่งที่ต้องจัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้เกิดความพึงพอใจของประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้อย่างถูกต้องและสามารถใช้ประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรมที่ทางเทศบาลได้ดำเนินการอย่างเป็นผลในทางที่ดีร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

เกศนิพรหมตัน.(2550).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลแม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชนิษฐาศรีนนท์. (2542).ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนย่อยต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตจานงกิติกรติ.(2536). การพัฒนาชุมชน :การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน.ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

ชานิมะโร. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลกาแพงเพชรอำเภอรัตนภูมิจังหวัดสงขลา.การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครอง.มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทองศักดิ์คุ้มไข่น้ำ, บุญศรีแก้วาศรี, โกวิทย์พวงงาม, ปรีดีโชติช่วง.(2534).การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ.บพิธการพิมพ์.

- บุญเลิศไชยสวัสดิ์.(2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
นาหม่อมอำเภอมือจังหวัดพัทลุง.การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.สาขาวิชาการ
 ปกครองท้องถิ่น.วิทยาลัยการปกครอง.มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ยุวัฒน์วุฒิเมธี.(2526). **หลักการพัฒนาชุมชนและหลักการพัฒนาชนบท.**กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทย
 อนุเคราะห์.
- รามิลพัฒน์มงคลเชษฐ. (2545).**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษารณิตำบลปากแพรกอำเภอมือจังหวัดกาญจนบุรี.**
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.สถาบันราชภัฏเลย
- วราพรนิบุนร์. (2550).**การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลมะนังยงในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลมะนังยงอำเภอยะหริ่งจังหวัดปัตตานี.**การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหา
 บัณฑิต.สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น.วิทยาลัยการปกครอง.มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วิวัฒน์ภูคะนองศรี. (2537). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์.**วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
 มหาบัณฑิต.สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี
- ศิริพันธ์ฉันทวิลาส. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล
 กรณศึกษาเทศบาลตำบลนาทิวอำเภอนาทิวจังหวัดสงขลา.**ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต:
 มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สว่างบุญยีน.(2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อำเภอบางกระทุ่ม
 จังหวัดพิษณุโลก:** ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยนเรศวร
- สิทธิศักดิ์สารธารณ. (2550).**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลคลองเฉลิมอำเภอกงหราจังหวัดพัทลุง.**การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหา
 บัณฑิต.สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น.วิทยาลัยการปกครอง.มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุชาติจักรพิสุทธิ์. (2547).**การศึกษาทางเลือกของชุมชน.**วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.27(4)
 หน้า 18-23
- สุรพงษ์โสชนะเสถียร. (2531).**คุณลักษณะทางสังคมของชาวไทยมุสลิมและการสนองต่อรัฐบาล.**
 กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรินทร์พิศสุวรรณ.(2525). **นโยบายประสมประสานชาวมุสลิมในประเทศไทยสมัยรัตนโกสินทร์.เอกสาร
 เพื่อประกอบการสัมมนาสองศตวรรษรัตนโกสินทร์ :ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย:**
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.